



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

384. Quid potestatis habeant Cardinales in recipiendis resignationibus beneficiorum, & in specie Cardinalis S. R. Ecclesiæ Vice-Cancellarius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

corporalia. ubi : non enim humana, sed potius divina potestate conjugium spirituale dissolvitur, cum per translationem, depositionem aut cessionem auctoritate Romani Pontificis Episcopus ab Ecclesia removetur. Et ideo tria hec, quae praemisimus, non tam constitutione Canonica quam institutione divina soli sunt Romano Pontifici reservata &c. quemadmodum solus Papa Patriarchas, Archiepiscopos & Episcopos creare & privare potest, c. post translationem, de translat. Episc. Paris. n. 22. Et licet olim in Concilio provinciali licebat Episcopos deponere, & primas vel Archiepiscopos cum concilio provinciali (intellige, ex consuetudine & speciali Papae concessionem, ut Paris. n. 24.) resignationes Episcoporum admittere, illique licentiam cedendi dare poterat; hodie tamen sicut depositio Episcoporum, ita & admisso cessionum eorumdem spectat privative ad Pontificem. Pith. cit. n. 70. ex Paris. loc. cit. n. 23. & 24. juxta Trid. quod citat sess. 13. c. 6. & sess. 24. c. 5.

3. Tertiò : Beneficia majora, seu dignitates majores post pontificalem dignitatem in Cathedralibus & Metropolitanis, & principales in collegiatis (etiam unicas, & quae vocantur monachales, ut addit Paris. nu. 30.) non nisi coram Papa resignari possunt, quia illas per regulam tertiam Cancellariae generaliter dispositioni suae reservat Papa. Pith. loc. cit. Paris. à nu. 27. & nu. 30. in fine dicens, sic praticari communiter, ut habentes talia beneficia renuncient coram Papa, & si accedant ad Ordinarios, hi illos rejiciant & remittant ad Sedem Apostolicam: quamvis ratio, quam subdit nu. 31. eò quod ipsi conferre ea beneficia non possint, non videatur tenere, ut patebit ex mox dicendis. Limitat tamen hoc ipsum ita Pith. nisi consuetudo privilegiumve aliud in hac re, nempe quò ad horum beneficiorum resignationes, obtineat. De cetero beneficia alia reservata Papae per reservationes generales clausas in corpore juris, vel per particulares resignari possunt coram locorum Ordinariis, etsi hi ea resignata conferre nequeant; sed spectet eorum collatio ad Papam, siquidem reservatio, cum sit odiosa & restringenda, auferens Ordinariis potestatem conferendi illa beneficia, ad potestatem eorum resignationes recipiendi (etsi haec major sit potestate conferendi) afficiendam aut auferendam se non extendit. Pith. cit. n. 70. Paris. n. 32. & 33. citans plures, ac dicens hanc opinionem esse communem.

4. Quarto : Beneficia exempta non nisi coram Papa resignari possunt. Pith. cit. n. 70. Paris. cit. q. 11. n. 35. citans Pavin. de pot. cap. sede vac. p. 2. q. 2. n. 16. Calder. conf. 3. n. 1. de renunc. gl. in cap. si Abbatem. de Elect. in 6. & ibi AA. communiter. Superior enim exemptorum est solus Papa. c. auctoritate. de privileg. in 6. ad quem spectat eorum institutio & destitutio, adeoque & receptio resignatorum, ita ut Ordinarii se nequeant in iis beneficiis ingerere. Pith. loc. cit. Paris. n. 36. Unde si Abbas monasterii exempti, seu immediatè subiecti Romanae Ecclesiae seu Papae, cedat & renunciet in manibus Conventualium suorum, cessio illa est omnino irrita, & consequenter etiam electio novi Praelati à Conventu facta; debetque talis Abbas cedens in locum suum restitui, eò quae integrè restituito, ex permissione Papae poterit à delegatis ipsius vice & auctoritate Papae cessio ejusdem Abbatibus recipi. Pith. loc. cit. nu. 71. juxta c. ult. de renunc. & ibidem Laym. Limitantur tamen haec ipsa à Paris. loc. cit. n. 37. ita ut Legatus de latere possit

quoque horum exemptorum beneficiorum resignationes recipere, juxta c. si Abbatem. de elect. in 6. ubi : ab alio quam à nobis, vel Apostolica Sedis Legato, si sit in provinciam de latere nostro missus, dari non potest licentia suum deferendi monasterium &c.

Quaestio 384. Quid potestatis habeant Cardinales in recipiendis resignationibus beneficiorum; & in specie Cardinalis S. Romanae Ecclesiae Vicecancellarius?

1. Respondeo primò : Cardinales seu illi Episcopi Romae viciniore, de quibus alius, recipere possunt resignationes beneficiorum existentium in suis diocesis, quia in iis non secus ac alii Episcopi in suis Episcopatibus jus instituendi & destituendi habent, ut latè Mandol. ad reg. 7. Cancell. q. 1. n. 5. cum communi Paris. l. 7. q. 12. n. 5. & 6.

2. Respondeo secundò : Cardinales alii presbyteri & diaconi recipere possunt resignationes beneficiorum existentium in suis titulis: quippe in iis possunt beneficiatos destituere. Paris. loc. cit. n. 9. competente illis hoc jure ratione titularum, Paris. n. 9. citans Mandol. ubi ante. Sarnens. ad reg. de trienniali. q. 31. n. 16. &c. Quippe S. R. E. Cardinales Ordinarii & quasi Episcopalem jurisdictionem habent in Ecclesia sui tituli, alii quae capellis pleno jure ei subiectis seu incorporatis, & clericis earundem. Laym. in c. his quae, de majorit. & obed. n. 1. Item ad c. querelam. de elect. n. 2. citans Suar. de ll. l. 4. c. 5. n. 4. & seipsum Th. mor. l. 1. tr. 4. c. 7. n. 27. Azor. p. 2. l. 5. c. 10. q. 3. cum communi, uti & ipsum per partes ostendit Paris. à n. 10.

3. Respondeo tertio : Cardinales habentes Archiepiscopatus, Episcopatus, Abbatis vel Prioratus in commendam, possunt ratione horum Episcopatum, Abbatiarum &c. recipere resignationes beneficiorum, non secus, ac alii Episcopi possidentes Episcopatus in titulum, Paris. loc. cit. à num. 21.

4. Respondeo quarto : Cardinales habentes indulta conferendi beneficia in Episcopatibus, quos habuerunt in commendam, & resignarunt (uti haec indulta iis concedi solent pro mensibus spectantibus ad Papam) non possunt existentium ibi beneficiorum resignationes recipere in mensibus Episcopi; quia nullam amplius pro his mensibus auctoritatem habent, utpote quam per resignationem abdicarunt. Paris. cit. q. 12. n. 24. juncto n. 25. Sed neque in mensibus papalibus, pro quibus indultum habent conferendi, possunt ibidem recipere resignationes, sed has recipere spectat ad Episcopum; quippe qui in suo Episcopatu privative ad tales Cardinales indultarios jus destituendi habet. Paris. cit. n. 25. citans Gabriel. conf. 187. n. 5. l. 1. Proceditque haec à fortiore in Cardinale habente indultum extraordinarium conferendi beneficia, utpote quae indulta extraordinaria minoris sunt auctoritatis, quam illud Ordinarium, de quo locuti sumus. Paris. num. 26. & 27. Limitanda autem haec : nisi forte in indulto illo ordinario aut extraordinario hujusmodi facultas recipiendi resignationes concessa, ut Paris. cit. n. 27. De cetero nihilominus, dum resignatio facta coram Episcopo in mensibus, in quibus potestatem conferendi habet Cardinalis (pro ut jam dictum, fieri illam debere coram Episcopo, & non coram Cardinali habente indultum, non solum in mensibus, in quibus Episcopus potest conferre

sed etiam in alijs spectantibus ad Cardinalem) beneficij illius resignati collatio, non ad Episcopum recipientem illius resignationem, sed ad dictum Cardinalem indultarium spectat, non secus, ac dum coram Ordinario fit resignatio in mensibus Papalibus, collatio beneficij resignati spectat ad Papam, & non ad Episcopum recipientem resignationem; quippe Cardinalis ille indultarius succedit in iure conferendi ipsius Papæ per indulgendum ab illo ei concessum. Paris. loc. cit. n. 28. & 29. citans Gabr. ubi antè, ac dicens communem DD. eò quòd, ut dictum, diversa sint receptio resignationis, & collatio beneficiorum, & hæc ei competere possit, qui non habet potestatem destituendi, etiam privativè ad eum, qui in iisdem beneficijs habet potestatem destituendi; dum etiam Papa ob maximam absolutissimamque in beneficiabilibus potestatem, possit auferre facultatem aliàs competentem Episcopo, eamque dare alteri, adeoque multò magis reservando eam alteri, antequam Titius fiat Episcopus, providere, ne Titius factus Episcopus eam adipiscatur. Paris. n. 30. Et licet aliàs in facultate data conferendi vacantia non comprehenderentur vacantia per resignationem (cujus tamen contrarium astruit Paris. n. 31. de ex. ex parte, de off. deleg. citato Bellamer. decis. 611. de preb. & c. idque eò magis, dum adderetur in indulto, ut addi solet, clausula: quomodocunque vacarint) adhuc tamen id non obstatet; cum Cardinali resignanti Episcopatum, non detur de novo illa facultas conferendi, sed indulgetur, ut quam antè habebat, possit retinere, ut Paris. cit. n. 20. in fine.

5. Respondeo quintò: Quidquid fuerit olim, hodieum omnino recessit ab aula, ut ad dictum Cardinalem Vicecancellarium in ullo casu spectet recipere resignationes. Paris. l. 7. q. 17. n. 5. ex Papezon. in addit. ad decis. Rota 3. de renunc. in antiq. n. 5. dicens ità praticari totà die.

Quæstio 385. Quid circa resignationes recipiendas possit Legatus Apostolicus?

1. Respondeo primò: Legati à latere (quales sunt Cardinales constituti Legati à Sede Apostolica) resignationes simpliciter & absolute factas recipere possunt. argumento c. si Abbatem, de elect. in 6. & c. 1. de offic. Leg. in 6. Pirh. ad tit. de renunc. n. 72. Laym. in c. present. §. prohibemus. n. 5. Paris. l. 7. q. 13. n. 15. citans Rebuff. in pr. tit. de resign. condit. n. 5. Gambart. de pot. Leg. à latere l. 6. n. 163. Abb. in c. ult. de renunc. nu. 4. Gemin. Franc. & alios communiter in cit. c. si Abbatem. Habent enim potestatem, uti instituendi (intellige in beneficijs suæ provinciæ, ad quam mittuntur) ità & destituendi. Garc. p. 1. c. 8. n. 252. citans Coraf. de benef. p. 1. c. 8. n. 13. cum sicut honoris prerogativà latentur, sic eos auctoritate decet fulgere ampliore. cit. c. 1. de off. Leg.

2. Respondeo secundò: quoque recipere resignationes possunt, quæ sunt permutationis gratiæ, Laym. loc. cit. Paris. l. 7. q. 13. n. 16. citans Bellam. tr. de permut. benef. Gamb. de pot. Leg. l. 5. tit. de permut. n. 2. Quemadmodum conferre possunt beneficia omnia, & in collatione prævenire Ordinario, juxta dicta aliàs, & non minùs quàm illi est collator ordinarius, juxta dicta aliàs ex Tond. qq. benef. p. 2. c. 3. §. 6.

3. Respondeo tertio: Resignationes tamen

factas in favorem, vel aliter conditionatas recipere nequit. Pirh. Laym. ll. cit. Paris. loc. cit. n. 17. citans Gamb. ubi immediatè antè. & Rebuff. in pr. tit. de resign. condit. n. 5. Tond. loc. cit. n. 18. sed neque potest tales resignationes conditionatas rejectà conditione admittere, quasi factas simpliciter, juxta dicta paulò supra. Pirh. loc. cit. citans Rebuff. ubi antè n. 7. Barb. juris Eccles. l. 3. c. 15. n. 28. Tond. loc. cit. Limitatur tamen responsio, nisi ad recipiendas conditionatas resignationes Legatus vel Vicelegatus de latere habeat specialem & expressam facultatem. Pirh. loc. cit. Tond. l. c. qui tamen addit, quidquid sit de facultatibus Legationis, se non vidisse praticatam hanc formam legationis in favorem; certumque esse, quòd in Gallia non admitterentur provisiones in vim talium mandatorum conditionalium ab eo factas; quamvis p. 3. c. 200. dicat, Legatum vel Vicelegatum Avenionensem habere potestatem, quascumque & quorumcumque beneficiorum resignationes recipiendi.

4. Respondeo quartò: Sed neque Legati à latere potestatem habent, alicui, seu in genere, seu in specie dandi potestatem, ut beneficiorum resignationes (intelligendum videtur, etiam simplices) accipiat, & beneficia resignata conferat idoneis. Laym. loc. cit. n. 1. Paris. cit. q. 13. n. 18. citans Jo-And. in rubric. de renunc. n. 7. & remittens ad q. ult. l. 7. eò quòd occasione talis commissio nis vacatio beneficiorum modis illicitis procurari posset contra tex. c. 2. de concess. preb. quamvis tamen Legatus talis alicui committere possit resignationis receptionem, & postquam ea recepta est, eidem committere, ut personæ idoneæ conferat. Laym. loc. cit. junctà Gl. hic. communiter receptam.

5. Respondeo quintò: Alii verò Legati, tam missi (qui Nuncii Apostolici dicuntur) quàm nati non habent potestatem recipiendi resignationes, ne quidem simpliciter factas. Pirh. cit. n. 72. Paris. cit. q. 13. n. 9. quia non habent facultatem instituendi & destituendi beneficijs suæ provinciæ, juxta c. 1. de offic. leg. in 6. Paris. n. 10. Limitanda tamen responsio: nisi ad hoc habeant specialem facultatem, uti eam habere quandoque solent ad certum numerum beneficiorum. Pirh. loc. cit. Paris. n. 11. qui etiam n. 13. subjungit juxta decis. Rota facultatem datam Legato conferendi & recipiendi resignationes non extendere se ad canonicatus cathedrales, nisi fortè data fuisset per verba: quæcumque & quælibet, uti etiam, ut Paris. n. 14. facultas data his Nuncijs, ut possint reservare pensionem ex causa resignationis cedentibus, vel alijs personis, non includit, ut possint admittere resignationes in favorem. Notandum quoque, quòd dictam facultatem recipiendi resignationes non habeant vi legationis suæ, cum aliàs eam habeant, si sunt Episcopi, pro Episcopatus suis.

Quæstio 386. An Archiepiscopus seu Metropolitanus possit recipere resignationes beneficiorum existentium in diocesis suis suorum suffraganeorum?

Respondeo negativè; cum ordinariè jurisdictionem in illis non habeant, juxta c. pastoralis. de off. jud. ordinar. Pirh. ad tit. de renunc. n. 73. cum communi.